

AUTORSKÉ PRÁVA NA HRY SÚ VYHRADENÉ. ŽIADEN TEXT NESMIE BYŤ POUŽITÝ NA ĎALŠIE ŠÍRENIE BEZ PREDCHÁDZAJÚCEHO PÍSOMNÉHO SÚHLASU AUTORA.

All right reserved.

Vynechali sme niektoré strany a v prípade, že chcete s textom pracovať a ďalej ho šíriť, ozvite sa nám, prosím mailom: tichoaspol@gmail.com. Ďakujeme za pochopenie.

Michal Ditte

viola (princezná z predmestia)

---

na motívy rozprávky "dievčatko so zápalkami" Hansa Christiana Andersena

viola

jakub

violin otec, kartový hráč

ľudia (– okoloidúci – kupujúci – za oknami – na plese – na letnej terase – pri kartárskom stole)

Levice, 2004

kapitola prvá: kvetinárka

obraz 01.

námestie uprostred jari je plné ľudí. sú na lavičkách. pri fontáne. hrajú detinské hry a vychutnávajú prvé lúče nezubeného slnka. pomedzi nich a ich hry chodí dievča s košom kvetín. kvetinárka. viola.

viola

v dlani zmáčaš tieň
poľných tráv
po ceste sypeš
tajnú správu

deň za dňom si z trávy
prekladám
deň za dňom slovíčka
sypané starnú

nasadil si
už toľko trávy
toľko trávy koľko nasypal si správ
susedovcom
už na konári
sedemnástkrát pristál nový krdel' vrán...

...kúpte kvety. kúpte si kvety. pane, nekúpíte kvetinu? pre vašu pani manželku

okoloidúci

neprosím. ďakujem.

viola

dve za korunu a jednu zadarmo.

okoloidúci

povedal som. neprosím.

viola

zväzok za tri...

okoloidúci

nevidíš, že hrám hry. a vyrušuješ.

okoloidúca

ale drahý. nekúpiš?

okoloidúci

tak daj sem dve a jednu gratis.

viola

za korunu.

okoloidúca

drahý... zväzok.

okoloidúci

za tri?

viola

nech sa páči. celý zväzok. ďakujem pane. kúpte si kvetiny. kúpte kvety...

jakub

ja chcem kvety a kvetinárku k tomu.

viola

jakub...

jakub

koľko kvetov ti zostalo v košíčku, kvetinárka?

viola

zo štyri zväzky.

jakub

tri zväzky za deväť korún a jeden gratis? prosím o pozornosť. máme posledné kvety. kto zaváha, odíde domov s dlhým nosom. kto zaplatí, má zväzok a kvetinárkin bozk zdarma. ak sa nájde medzi vami dáma s obchodným duchom, tak sa s radosťou obetujem ja.

viola

ale jakub...

okoloidúca II

dám desať korún...

jakub

desať korún po prvé... dáma v čiernom klobúku. ponúkne niekto viac?

okoloidúci II

dvanásť korún...

jakub

kvetinárkin bozk získava na hodnote... áno dámy a páni, dvanásť korún po prvé, pán s... manželkou. dvanásť korún po druhé a dva...

okoloidúca II.

štrnásť korún...

jakub

dáma s čiernym klobúkom po prvé, po druhé a po tretie. kvetiny sú vaše. moje peniaze. a vašu odmenu si musíte chytiť. viola, utekaj...

obraz 02.

dom na predmestí, kde žije viola so svojím otcom. ten sedí za stolom a mieša karty. prekladá. rozdáva. čaká so zarovnanou hromadou karát. ku stolu si prisadajú jeho protihráči. každý z nich vyloží pred seba zopár mincí. začína hra. hráči doprostred stola nakladú po dvoch minciach a pozerú na svoje karty.

hráč I.

daj ešte jednu...

violin otec hádže pred neho kartu.

ešte jednu...

znovu vyhadzuje kartu.

stačí!

hráč II.

ja nechcem...

hráč III.

posunkom žiada o jednu kartu. violin otec mu ju podá. požiadá aj o druhú i o tretiu. zamračí sa a silným úderom vrazí karty na stôl. otec si vyberá z kopy po jednej karte. dvakrát. uloží ich pred seba a spýtavo sa pozrie na prísediacich.

hráč I.

dvadsať.

hráč II.

dvadsať.

hráč III.

dvadsaťšesť...

otec

páni, oko!

berie si vsadené mince a zbiera karty.

hráč III.

dnes, vyzerá, že bude v tvojom dome veselo.

otec

možno áno. a možno nie. teba to však trápiť nemusí.

hráč I.

aj dcéra čosi prinesie do mešca z mesta...

hráč II.

môžeš opraviť strechu. alebo zísť podvečer do hostinca a dať si najlepšie víno.

hráč III.

všetko stroviť. spolu s kamarátmi, čo?

otec

*zvíera v rukách kôpku kariet... čerstvo premiešaných. rozdáva. prekladá.
stávky?*

všetci vložia po dve mince doprostred stola. pozrú na karty.

obraz 03.

*tiché miesto v parku. viola a jakub si vyznávajú lásku s jemnými a hanblivými
dotykmi. pošepky. s jemnými a hanblivými slovami.*

viola

stúpa mi do hlavy
horí mi tvár
štekli ma do dlane
vo vlasoch mám...

sladkú jarnú vôňu
na perách schovávam
sladkú jarnú vôňu
na perách schovávam

jakub

má ma rada. nemá ma rada. má ma rada... nemá ma rada...

viola

mám ťa rada...

jakub

vidím ti to na očiach. sedí tam hanblivosť.

viola

len hádaš. a táraš, jakub.

jakub

a uhýbaš.

viola

neuhýbam.

jakub

pozeraj priamo.

viola

veď pozerám.

jakub

kdesi nabok hľadiš.

viola

nie. ty zle vidíš. a fíka ti z úst. aj včera si veľa rozprával... do duše narobil ružové machule.
potom nemôžem celú noc zaspať.

jakub

a ja vari môžem, keď sa tak hanbíš?

viola

ty tiež máš po nociach skoro ráno?

jakub

áno. mám viola. a potom hneď kreslím.

viola

kreslíš?

jakub

mapy.

viola

kreslíš mapy?

jakub

som námornícke dieťa... zabudla si? kreslím mapy. na nich moria a ostrovy. nové krajiny. svetadiely.

viola

a odkiaľ to všetko vieš?

jakub

strýko mi nosí ich obrysy z ďalekých plavieb. a ja kreslím. včera som nakreslil taký, čo sa na hlavu psa podobá. neverila by si. psia hlava.

viola

psia hlava na mori...

jakub

hanba ti spadla z očí. no teraz si tak ďaleko, že tam ani nedovídím. má ma rada?

viola

má... jakubko. má. veľmi.

obraz 04.

počúť hudbu, ktorá je čoraz hlasnejšia. krémový dom blízko parku. viola a jakub majú výhľad priamo do veľkých presklených okien, za ktorými tancujú páry mestských ľudí. ples masiek. chvíľu naň s obdivom hľadia...

jakub

slečna viola, smiem prosiť.

viola

ale keď ja to neviem...

jakub

počúvaj hudbu... a nechaj sa viesť... raz, dva, tri, dva, dva, tri...

viola

raz, dva, tri, dva, dva, tri a raz, dva... nejde to...

jakub

nepočítaj... a pozeraj mi do očí...

viola

na nohy...

jakub

pri tanci musíš hľadiť do očí.

viola

určite zase táraš, jakub.

jakub

viola!

viola

dobre. pozerám ti do očí. a raz, dva, tri, dva, dva, tri... ja tancujem. jakub.

jakub

teraz si, viola, naozajstná princezná...

viola

fíka ti z úst, jakub. a robíš machule. ale je to príjemné.

tancujú a smejú sa. tancujú a smejú, až kým ich neprehlúši hudba a nestratia sa v tme.

obraz 05.

violin otec sedí pri stole obkolesený tromi protihráčmi. v rukách majú karty a v tvárach otázky.

hráč I.

devätnásť.

hráč II.

dvadsať.

hráč III.

osemnásť.

otec

páni, opäť oko. je mi naozaj ľúto, že som vás dnes obral o peniaze, ale zajtra sa môže všetko zmeniť.

hráč II.

nato sa spoľahni.

hráč III.

no mňa tu pár týždňov neuvidíte. nemôžem predsa ženu a deti priviesť na žobrotu. hra je hra.

hráč I.

ja prídem. peňazí mám dosť. zajtra čakaj za stolom a o pol hodinu v hostinci.

hráč II.

ja od krčmára vypýtam a ty zaplatíš. za dnešnú výhru.

hráč III.

čakáme. zbohom.

otcovi kartoví protihráči odchádzajú. on počíta výhru v podobe pár mincí. zbiera zo stola karty a ukladá ich. do domu vchádza viola s úsmevom od ucha k uchu.

viola

dobrý deň, otecko. kartári odišli?

otec

koľko si dnes zarobila?

viola

sedemnášť korún.

otec

daj ich sem... do vačku.

viola

nie do škatuľky ako zvyčajne? prečo do vačku?

otec

daj ich sem, keď ti hovorím. a kvetov si koľko vyhodila do smetí.

viola

všetky som predala.

otec

neklam, viola. aspoň nie do očí. kto by kupoval kvety...

viola

staršia dáma s čiernym klobúkom, pán s manželkou, jakub a...

otec

...aký jakub?

viola

námornícke diet'a. kreslí mapy. moria a nové krajiny.

otec

námorník. to nie je partia pre teba. námorníci sú pobežajú. prídu. všetkých obľú. odídu a navždy sa stratia. čo bude na večeru? vyhladol som po celom dni.

viola

nebola som u obchodníka, ale zájdem a čosi prinesiem. uvarím kukuričnú kašu.

otec

nemáme uhorky. bez nich ju neziem. pôjdem si dať niečo do hostinca.

viola

tak idem kúpiť na zajtra. mlieko. chlieb a vajčka.

zoberie zo skrine plechovú škatulku. pozrie dnu...

škatuľka je temer prázdna... otecko.

otec

dnes sa mi v hre nie veľmi darilo. a čo to mne vravíš... ja ich vari míňam. ty stále za obchodníkom chodíš. idem. zajtra ráno ma nebud'. a niečo pod zub nachystaj. vieš, že keď sa zobudím bývam hladný. a prídu kartári... idem.

viola

znovu ma necháte celú noc doma samotnú.

otec

už nie si malé decko, viola.

odchádza.

viola

spím

som nočný motýľ túlavý

spím

vládnem moliam ospalým

hľadám kúsok svetla

miesto, kde sa usadím

kde ma ľudské tvory

neprebudia tlieskaním

hľadám kúsok tepla

kde si krídla nespálím

som nočný motýľ túlavý

keď spím...

kapitola druhá: morské vlny v ulite

obraz 06.

letné ráno. viola vstáva z postele. mieri priamo k lavóru so studenou vodou. osvieži sa. potom prejde opäť k posteli. popráva vankúše a duchnu. dnu vojde otec. prichádza z hostinca. viola opäť rozostelie. pre otca a jeho spánok. on si však sadá za stôl a poklepe naň lyžicou. viola prinesie tanier s kukuričnou kašou a uhorky. otec pomaly je. viola stojí nad ním. prizera sa.

viola

ťažká noc, otecko?

on neodpovedá. len je. pomaly.
psiská tak besne zavýjali. bol spln. dráždi ich to. bála som sa.
on nereaguje. stále len je. pomaly.
aj perina dnes bola ťažšia ako obyčajne. a to teplo...
on vsotí lyžicu do taniera a prudko vstane. ide ku skrini.
boli ste v hostinci? zasa celú noc?

otec

môžeš byť už konečne ticho. tvoje večné otázky ma raz privedú do hrobu.

viola

chutilo vám?

otec

ako vždy... kukuričná kaša.

pozrie do škatuľky...

len tak málo mincí? dnes majú prísť kartári... kde sú peniaze?

viola

vy ste si včera brali... a ja som ráno bola u obchodníka.

otec

to tam večne musíš chodiť? prečo ešte nie si v meste a nepredávaš! zahálaš?

viola

nezahál'am, otecko.

odchádza von. do mesta.

obraz 07.

*námestie. letná terasa. ľudia sedia pri stoloch a pijú osviežujúce nápoje. je teplý deň.
pot im stúpa na čelá. pomedzi nich prechádza viola s vejármí.*

host'

hej, dievča. pod' sem s tými vejármí. kúpim jeden. tu, pre priateľku.

viola

za päť korún, pane.

host'

to je jedno. v tomto teple...

viola

d'akujem. vejáre. kúpte si vejáre...

dáma

odkiaľ ich máš? z číny, alebo z tuzemska?

viola

sama som ich...

dáma

...kebyže z číny, tak si jeden vezmem. ale takto.

viola

za päť korún.

dáma

za čínsky by som dala aj dvadsať. za tvoj... možno dve.

viola

nech sa páči. za dve.

dáma

smiešne. povedala som možno. radšej si dám ešte jeden nápoj.

viola

vejáre. kúpte si vejáre.

na letnú terasu prichádza jakub. ocitá sa v intímnej chvíľke s violou. hostia letnej terasy akoby zmeraveli - zovšedneli.

jakub

viola. kde si sa mi stratila? hľadal som t'a... celý deň.

viola

predávala som vejáre. ľudom je teplo. slnko je dnes neúprosné.

jakub

vejáre. lepšie je namočiť si nohy vo fontáne, ukryť sa pod stromy alebo... tvoj otec hrá dnes zasa karty, však?

viola

hrá.

jakub

a opäť nevyhrá...

viola

sľúbil, že dnes určite áno. vraj mal také tušenie nad ránom.

jakub

niečo som ti priniesol, viola.

z vrecka vytiahne morskú mušľu.

počuť v nej šumenie morských vln. no, prilož si ju k uchu. počúvaj.

viola počúva more.

počuješ?

viola

prekrásne. ešte nikdy som nepočula morské vlny... takto zblízka. odkiaľ to máš?

jakub

ležala na piesku, pri nejakom mori, kdesi na juhu.

viola

na juhu?

jakub

d'aleko od juhu, ktorý poznáme.

viola

na juhu majú prekrásne morské vlny.

stále počúva...

jakub

raz tam pôjdem. na lodi.

viola

a necháš ma tu samotnú...

jakub

iba prvýkrát. na chvíľočku. a potom t'a vezmem so sebou.

viola

na juh?

jakub

kam pôjde loď. možno aj na juh.

viola

je tam nádherne. počujem to. a celý rok teplo...

jakub

počuješ teplo, viola?

viola

teplý morský vánok, ktorý sa točí nad veľkou vodnou plochou a milióny šuchotajúcich rybích plutiev. aj morských koníkov, čo prerážajú hromadu vody. všetko počujem. sľúb, že ma neopustíš...

jakub

sľubujem, viola. nikdy ťa neopustím.

viola

skrývam nos v perinách
bojím sa tmy
pre teba nesadá
sen na pery

z vankúšov mi dýchaš
cítim ťa v povetrí

hostia na letnej terase akoby ožili. spustí sa zábava. hudba. a tanec. jakub s violou sa pridajú do víru tanca... sú šťastní. spolu.

obraz 08.

dom na predmestí. violin otec sedí za stolom a mieša karty. prekladá. rozdáva. čaká so zarovnanou hromadou karát. ku stolu si prisadajú jeho protihráči. každý z nich vyloží pred seba zopár mincí. začína hra. hráči doprostred stola nakladú po dvoch minciach a pozerú na svoje karty.

hráč I.

daj ešte jednu...

violin otec hádže pred neho kartu.

ešte jednu...

znovu vyhadzuje kartu.

stačí!

hráč II.

aj mne daj zo dve...

otec mu ich podáva.

dobre.

hráč III.

posunkom žiada o jednu kartu. violin otec mu ju podá. kladie karty na stôl s veľkou spokojnosťou v tvári. otec si vyberá z kopy po jednej karte. štyrikrát. uloží ich pred seba a spýtavo sa pozrie na prísediacich.

hráč I.

dvadsať.

hráč II.

dvadsať.

hráč III.

oko...

otec

dvadsať tri!

hráč III. si berie vsadené mince a otec zbiera karty.

hráč III.

dnes, vyzerá, že bude v tvojom dome otupno. osemnásť korún prehrať za jeden deň.

otec vstane a z plechovej škatuľky vyberie posledné mince.

otec

keď chcem, môžem prehrať aj tridsať.

hráč I.

alebo naspäť získať tých osemnásť!

smeje sa...

hráč II.

no tak, vsaď všetko.

hráč III.

všetko! nebuď baba. hraj, kto nehrá - nevyhrá....

otec

zvíera v rukách kôpku kariet... čerstvo premiešaných. rozdáva. prekladá.

stávky?

hráči vložia po dve mince doprostred stola. otec vsadí všetky. pozrú na karty.

obraz 09.

tiché miesto v parku. zaľúbenci dotancovali a od únavy spadli na zem. snívajú sen.

jakub

chcel by som mať vlastnú loď. oboplávať na nej všetky objavené aj neobjavené svety. volala by sa viola. pokrstili by sme ju za ohromujúceho programu. taký tu ešte nebol, ako pri krste violy... vraveli by všetci ľudia. a potom by sme ju spustili na more.

viola

tak ďaleko som nebola...

jakub

a plavili by sme sa spolu niekoľko rokov. dovedy, kým by sme nepotrebovali cítiť pod nohami zem. našli by sme nový ostrov, ktorý by bol len náš. celý. celkom náš. a tam by sme zostali...

viola

s mušľou na uchu...

a každý deň by sme počúvali morskú hudbu. jedli ryby a morské potvory. včera som videla u obchodníka chobotnicu. vraj je dobrá na kĺby, na nervy, na reumu a jedna pani povedala, že keď zjete chobotničiu ruku, tak nezostarnete...

jakub

chobotnice nemajú ruky, ale chápadlá. a určite nemajú až také účinky. chutia ako rozvarené podošvy topánok.

viola

ako?

jakub

keď podošvy dobre osolíš. je to naozaj veľmi podobné.

viola

topánky by som teda nejedla. aj keby som mala ihneď zostarnúť.

jakub

ty nikdy nezostarneš. si veľmi krásna, viola. si moja princezná.

viola

nepodobám sa na princeznú...

jakub

ale pre mňa si. navždy. žiadna loď ma nemôže odniesť tak ďaleko, aby som mohol na teba zabudnúť.

obraz 10.

dom na predmestí. za stolom sedia kartári. traja hráči majú pred sebou tri kôpky mincí. violin otec nemá pred sebou nič. len karty.

hráč III.

dlhujes nám tridsaťšesť korún...

hráč II.

odkiaľ vezmeš toľko peňazí, čo?

otec

dcéra príde z námestia. určite čosi popredala. ona určite donesie zopár korún. a zajtra pôjde znovu. budú aj zvyšné, len mi počkajte.

hráč I.

dcéra ti chodí temer po žobraní a čo zarobí, tak pôjde na tvoje dlhy. vraj otec.

hráč II.

ale my si ju tu počkáme... neodídem bez svojich peňazí. ja mám doma ženu a deti.

otec

nepôjdeme čakať radšej do hostinca...

hráč III.

čo ty tam chceš. veď nemáš ani koruny. my len pekne zostaneme tu.

hráč I.

nezahráme si ešte raz?

otec

ja už nemám nič, čoby som vsadil...

hráč I.

akože... dom a dcéru. už je veľká. pekná. aj tak sa musí vydať. a kto by ju chcel takú, bez ničoho. ty o ňu môžeš už len hrať.

hráč II.

možno, vyhráš späť svoje peniaze...

hráč III.

aj tie čo nám dlhuješ!

všetci traja sa chrapľavo smejú.

otec

nemôžem. o violu nie...

do miestnosti vojde viola. zasekne sa. ešte nikdy sa s kartami nestretla. sú jej neznámi.

viola

dobrý deň, páni.

otec

viola. koľko korún si priniesla?

viola

trinásť...

otec

tak ich daj sem. na stôl.

viola

otecko, škatuľka je takmer prázdna...

otec

je úplne prázdna! daj sem tie peniaze.

viola

zasa ste prehlali. všetko?

hráč I.

môžeš byť rada, že neprehral teba. už by si bola u mňa v domci.

hráč III.

alebo u mňa...

hráč II.

no tak, ukáž peniaze. mne dĺžiš dvanásť... a ostatným kedy vrátiš?

otec

zajtra... sľubujem.

hráč I.

čakaj nás za stolom. prídeme.

hráč III.

zbohom!

viola

prečo ste to urobili, otec. čo s jednou korunou?

otec

odlož do škatuľky...

viola

zoberte si ju vy. do vāčku!

viola urobí prudký pohyb smerom k posteli. z ruky jej vypadne mušľa...

otec

čo to je?

viola

mušľa. morská...

otec

to vidím. ale odkiaľ ju máš.

viola

je to dar.

otec

aký dar. čo máš čo dostávať dary. a od koho?

viola

dal mi ju jakub...

otec

povedal som ti, že máš toho námorníka obchádzať!

viola

ja ho mám... rada. som v ňom zmotaná do kľbka.

otec

tak sa pekne krásne odmoceš. už nikdy nechcem počuť v tomto dome meno toho vetroplacha a teba s ním vídať. rozumela si mi? nemôžeš vedieť, kto o teba ešte prejaví záujem, komu sa zapáčiš...

viola

azda len vašim kartárom!

otec

už ani slovo! na dnes bolo toho akurát dosť. choď do postele. zajtra musíš skoro vstať.

viola

dobrú noc. otec.

v posteli...

spím

som nočný motýľ túlavý

spím

vládnem moliam ospalým

spím

som anjel bezhlavý...

kapitola tretia: papieroví draci

obraz 11.

14. STRANA VYŇATÁ!

jakub

budú ti zvonit'. narážať do skál na pobreží. vtedy budeš vedieť, že som ti písal.

viola

a čo keď nebudem počuť. čo keď budem mať pri uchu morskú hudbu alebo vietor v zime bude taký silný, že prehlúši zvonenie. čo potom?

jakub

budú ti svietit'. svetelné signály... čo sa budú odrážať od hrdla fľaše, od slnka.

viola

a čo keď práve vtedy budem o tebe snívať. so zatvorenými očami. alebo, keď príde veľký mrak, ktorý zakryje slnečnú guľu. čo vtedy?

jakub

budeš vedieť, že sa po teba iste vrátim a nezabudnem. si moja princezná, viola. princezná.

viola

budem ťa čakať. aj tvoje správy.

obraz 12.

dom na predmestí. kartári sedia za stolom. violin otec má pred sebou malú hársku mincí a karty.

hráč III.

máš peniaze na splatenie dlhu?

otec

nemám. len na hru. aby som mal čo vsadiť.

hráči na seba sprisahanecky pozerú a vytiahnu pred seba namiesto mincí zápalky.

hráč I.

teda zmena pravidiel našej hry. po dobu jedného mesiaca budeš ty hrať o peniaze a my o...

hráč II.

sa smeje...

o zápalky.

hráč I.

jedna zápalka – jedna koruna. platí.

hráč III.

ak nesúhlasíš, chcem svoje peniaze. ihneď.

otec

ale za zápalky chlieb nekúpim, ani drevo na zimu.

hráč I.

teda peniaze...

hráč II.

a žiadne odklady, či vyhováračky.

hráč III.

alebo... si zahráme o tvoju dcéru violu. tá mi za tie koruny stojí. čo ty nato.

otec

o violu nie.

hráč I.

teda...

otec

o zápalky.

hráč III.

hra je hra. rozdávaj!

obraz 13.

tiché miesto v parku. violín smútok.

viola

opadalo lístie
stromy sú už nahé
na sľúbené správy
čaká more márne

vo vlasoch mám smútok
v dlani voľný priestor
na pery mi dýcha
iba južný vietor...

kapitola štvrtá: zápalková fantázia

obraz 14.

dom na predmestí. pri stole sedí violín otec. má pred sebou hromadu zápaliiek a zopár mincí. vyrába zápalkové zväzky. do každého zväzku dá zo desať zápaliiek a tie potom previaže špagátom. spod periny v posteli vykukne viola.

viola

je tu veľká zima, otecko...

on mlčí.

počula som ako vonku padá sneh. psi však tejto noci nebrechali.

otec

to sa ti len zdalo. nepadal sneh. to... mráz tak búchal do okien a maľoval. keby napadol sneh, bolo by o čosi teplejšie.

viola

nič ste nepočuli zvonit'?

otec

nie nepočul. iba ak, kostolný zvon.

viola

ani nič neblikalo? žiadne svetlo?

otec

žiadne svetlo neblikalo. iba ak, sviečky v náprotivných oknách.

viola

dnes sú vianoce?

on mlčí.

šla by som k obchodníkovi aspoň kúsok chleba a mlieka kúpiť.

otec

za zápalky?

viola

za zápalky by mi asi nedali...

otec

pôjdeš do mesta, viola.

viola

načo, do mesta?

otec

sú tam posledné vianočné trhy. veľa ľudí. zoberieš si tieto zväzky a pokúsiš sa čosi predať. ak nič nepredáš. ani nechod' domov. nie je tu nič, čoby si mohla robiť. už si sviatky v meste. možno sa niekto zľutuje.

viola

vonku je väčšia zima než tu...

otec

pôjdeš, keď ti vravím. a bez peňazí sa nevracaj. už smiem hrať o peniaze a nie o mizerné zápalky... koľko to mohlo byť korún... obleč sa a chod'. kým neskončia trhy. budem ťa čakať. tu pri stole. ponáhľaj sa. a nieže ťa napadne ísť k obchodníkovi a kupovať zbytočnosti. potrebujeme peniaze.

viola odchádza so zväzkami zápaliek do mesta.

čakám, viola. tu. pri stole. čakám...

obraz 15.

na námestí. pomedzi "po uši zababúšených" ľudí kráča uzímená viola a snaží sa im ponúkať zápalky.

viola

kúpte si zápalky. pane, kúpte zápalky. zápalky...

v dlani zmáčaš tiene
poľných tráv
po ceste sypeš
tajnú správu

deň za dňom si z trávy
prekladám
deň za dňom slovíčka
sypané starnú

*unavená viola si sadne k stene domu s veľkými oknami. za oknami tancujú ľudia.
majú akýsi bál...*

kúpte. kúpte... zápalky.

nasadil si
už toľko trávy
toľko trávy koľko nasypal si správ
susedovcom
už na konári
sedemnást'krát pristál nový krdel' vrán...

zápalky. kúpte si zápalky. dobré zápalky...

v dlani zmáčaš tiene
poľných tráv
po ceste sypeš
tajnú správu
posunul sa niekam

kalendár
deň za dňom slovíčka
sypané starnú

*violinu pieseň preluší hudba bálu v dome.
viola sa zahľadí na zápalky. jednu vytiahne a škrtnie ňou o stenu... oproti sebe vidí izbu a v izbe rozhorúčené kachle. drevo v nich praská na všetky strany a jej je odrazu teplo. cíti na tvári oheň, jeho žiaru... zápalka vyhorela. škrtná druhú... v jednom z okien za ňou sa rozžiari vianočný stromček, pod ktorým je veľký kopec darčiekov a na ňom azda milióny ozdôb a všakovakých sladkostí... aj druhá zápalka vyhorela. škrtná všetky zväzky zápaliek naraz. žiara je taká veľká, že presvieti celý priestor pred domom. pred violou stojí jakub v námorníckom pásikavom tričku a s fľašou v ruke. vo fľaši je papierik. jakub jej podáva fľašu. viola vyberá papier a číta si správu...*

jakub

slúbil som, že napíšem a že ťa tu nenechám samotnú?

viola

slúbil. asi stokrát si mi to slúbil. ale zabudol si.

jakub

nezabudol, viola. nezabudol. mám vlastnú loď. našu loď. ešte som ju nekrstil. čakám na teba.

viola

prečo si mi nenapísal...

jakub

až teraz k tebe dorazila prvá fľaša. bol som na míle ďaleko, viola. na stovky, ba tisícky míľ ďaleko. smiem prosiť, slečna viola.

viola

určite táraš. zasa, jakub, iba táraš. ale je to príjemné...

viola chytá jakuba za ruku a spolu tancujú cez všetky moria k svojmu ostrovu.

KONIEC.

© **Michal Ditte**